

Evkaf umum müdürlüğü 1927 senesi bütçe kanununun 5 inci maddesi hükmünün değiştirilmesi hakkında 1/1083 numaralı kanun lâiyhası ve Bütçe encümeni mazbatası

T. C.

Başvekâlet

Kararlar müdürlüğü

Sayı : 6/1747

17 - VI - 1934

B. M. M. Yüksek Reisliğine

Evkaf umum müdürlüğünün 927 senesi bütçesinin beşinci maddesi hükmünün değiştirilmesi hakkında hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 11-VI-1934 te Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâiyhası esbabı mucibesile birlikte yüksek huzurlarına sunulmuştur efendim .

Başvekil

İsmet

Evkaf umum müdürlüğünün 1927 senesi bütçesinin 5 nci maddesinin değiştirilmesine dair kanun lâiyhasının esbabı mucibesi

Umum müdürlüğün 927 bütçesinin 5 nci maddesile verilen salâhiyete istinaden azami beş senede ve beş taksitte ödenmek üzere satılmış olan yerlerin bir kısmının müşterileri buhran dolaşısıyla borçlarını ödemeyerek bunların tecilini istemelerine ve bu mallar Evkaf namına ipotek edilmiş olmalarına rağmen müzayedeye çıkarıldıkları takdirde borcu ödeyecek bir para ile satılmaları şüpheli olmakla beraber ekserisinde müşteriler bir hayli masraf ihtiyarile esaslı tadiller ve tamirler yapmış ve borçlarının mühim bir kısmını ödemiş olmaları hasebile bu mallar ucuz bahalı satılarak matlubumuzun istifası cihetinin tercihi vatandaşlar hesabına pek de muvafık görülememesine mebni hem matlubumuzun istifasını ve bununla istihdaf edilen menfaati az ve çok temin etmek, hemde borçlulara bir kolaylık gösterilmiş olmak için vadesi hulûl etmiş ve edecek borçların ihtiyarı olmak üzere on sene kadar bir müddet için tecili muvafık olacağı mütalea edilerek merbut kanun lâiyhası arz ve teklif edilmiştir. Tecil esasına gitmeksiz borcunu verenler ve vermek isteyenler olduğu ve olacağı gibi borcun miktarına göre az bir tecil ile ödemeyi tercih edenler de bulunacağı nazarı dikkate alınarak gerek tecil esasının, gerek müddetinin alâkadarların taleplerine bırakılması muvafık görülmüş ve birinci madde o suretle kaleme alınmıştır.

Satılan yerler her hangi bir vakfın irat getiren yerlerinden olup satılmalarındaki sebep te umum müdürlüğün 926 bütçesinin 6 ncı maddesi mucibince daha faideli akar alınmak veya tenmiye edilmekten ibaret bulunduğuna göre tecil edilecek borca ödeneceği güne kadar bir faiz yürütülmesindeki zaruret nazarı dikkate alınmış, fakat bunun asgarî bir hadde olması da kanun ile istihdaf edilen gayeye uygun olacağı mülâhaza olunarak % 5 esası kabul ve bununla beraber kanunun neşrine kadar işlemiş, fakat henüz istifa olunmamış faiz ve komusyonların da nazarı itibara alınmaması arzedilmiştir. Aynı zamanda ilâve edilecek faizin tekmil borcun tecil müddeti için tamamı üzerinden hesap ve ahzedilmeyerek taksitler ödendikçe faiz de o nisbette inecğinden emsaline göre çok müsaadeleri olacaktır.

Bu kanun ile arzedilen tecilin daha ziyade taksitleri küçültmek ve uzun bir zamanda tahsil etmek olduğuna göre bunu daha açık ifade etmiş olmak için maddeye fıkra ilâve olunmuştur.

İpotekli borçlar hakkındaki 2280 numaralı kanun hükümlerile mukayese edilince bu esasların ne kadar borçlular lehine olduğu tezahür eder.

Alâkadarların borçlarını ya doğrudan doğruya veya bu kanun hükümleri dairesinde tecil ettirerek tayin edilecek zamanlarda ödemeleri için bir müeyyide olmak üzere ikinci madde arz ve teklif edilmiştir.

Üçüncü madde mevcut vaziyeti teyit ve takviye eder.

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe encümeni

Mazbata No. 186

Esas No. 1/1083

1 - VII - 1934

Yüksek Reisliğe

Evkaf umum müdürlüğü 1927 senesi bütçe kanununun hükmü yürümekte olan beşinci maddenin değiştirilmesine dair Başvekâletin 17 haziran 1934 tarih ve 6/1747 numaralı tezkeresile Büyük Millet Meclisine takdim olunup encümenimize havale buyurulan kanun lâiyhası Evkaf umum müdürü Rüştü Bey hazır olduğu halde tetkik ve müzakere olundu.

Lâiyhaya bağlı esbabı mucibeye ve Umumî müdür Bey tarafından verilen izahata göre umum müdürlüğün 1927 bütçesinin beşinci maddesile verilen salâhiyete istinaden bedelleri azamî beş senede taksitlerle istifa edilmek üzere satılmış olan bazı yerlerin bedellerinin istifasında maruz kalınan müşkülâtı bir dereceye kadar tahfif maksadile yapılan bu teklif esas itibarile muvafık görüldükten sonra maddelerin müzakeresine geçilmiş ve birinci maddenin takdire bağlı görünen birinci fıkrası; fıkranın bu şekilde teklifine saik olan sebebe göre tadil olunarak kabul olunmuştur.

Maddenin (A) fıkrasındaki faizin kaldırılması, miktarının indirilmesi mahiyetinin değiştirilmesi hakkında serdedilen muhtelif mütalealar üzerinde cereyan eden müzakerede bu alacaklar umum müdürlüğün 1926 bütçesinin altıncı ve 1927 bütçesinin beşinci maddelerile verilen salâhiyetlere müsteniden satılmış yerlerin bedellerinden mütevellit olup bu yerlerde vakıfların icarei vahideli akarları yani irat membaları olduğu ve almataak bedeller bütçeye irat kayıt ve sarf ve istihlâk edilemeyip ya işlettilerilerek alınacak faiz veya akar alınarak bunun temin edeceği kira ile muhassas buldukları hayrat ile umuru hayriyenin ifa edi-

leceği ve bu itibarla emvali milliyeye satışlarına kıyas edilmeyeceği anlaşılmasına mebni faizsiz teçilleri mümkün görülemediği gibi Hükümetçe teklif edilen % 5 faiz de bu günkü mevzuatımıza nazaran en az miktardan olmakla beraber şimdiye kadar tediyesi teahhür etmiş taksitler için henüz istifa edilmemiş olan faiz ve komusyonların da aranılmayacağına göre maddenin (A, B, C, D) fıkraları aynen kabul olunmuştur.

İkinci maddenin hükümleri kanun ile istihdaf edilen gayeye pek te uygun görülmemekle beraber vakıfların hakkı da muhafaza edilmek suretile tadil olunmuştur.

Borçlular meyanında borçlarını taksite bağlamadan defaten verecekler bulunabileceği ve bilhassa az bir miktar borcu kalan kimselere gösterilecek her hangi bir kolaylığın faydalı olacağı mülahaza edilerek borcunu taksite bağlamaksızın defaten verecekler için yüzde beş tenzilât yapılması kararlaştırılmış ve bunun için de üçüncü madde ilâve olunmuş ve geri kalan maddelerinin de bazı ibare tashihleriyle kabullerine karar verilmiştir.

Tereihan ve müstacelen müzakere buyurulmak üzere Umumî heyetin yüksek tasvibine arz olunur.

Reis	R. V.	M. M.	
Burdur	Isparta	Bayazıt	Bursa
<i>M. Şeref</i>	<i>Mükerrem</i>	<i>İhsan</i>	<i>Dr. Galip</i>
Çorum	Erzurum	İstanbul	İzmir
<i>Mustafa</i>	<i>Asım</i>	<i>Sadettin</i>	<i>Kâzım</i>
Konya	Kırklareli	Manisa	Sivas
<i>A. Muzaffer</i>	<i>M. Nahit</i>	<i>M. Turgut</i>	<i>M. Remzi</i>

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Evkaf umum müdürlüğünün 1927 senesi bütçesinin beşinci maddesi hükmünün değiştirilmesine dair kanun lâyihası

MADDE 1 — 1927 Evkaf bütçe kanununun beşinci maddesine istinaden umum müdürlükçe taksitle ödenmek üzere satılmış olan yerlerin bedellerinden bakiye paralar alâkadarların taleplerine göre aşağıdaki şartlar dairesinde on seneye kadar tecil olunabilir.

A - Tecil edilecek paralara % 5 faiz yürütülür.

B - Faiz tecil müddetine ve taksitlerin tediye zamanlarına göre hesap edilir ve tecil edilecek borca zammolunur.

C - Yukarıki fıkralar dairesinde zammedilecek faiz ile beraber borcun balığı tecil müddetine göre taksitlere taksim ve o suretle istifa olunur.

D - Bu kanunun neşrine kadar işlemiş, fakat henüz alınmamış olan faiz ve komusyonlar aranılmaz.

MADDE 2 — Bu kanundaki esaslar dairesinde tecil edilmeyen veya tecil edilipte müddeti gelince verilmeyen taksitler için bir ay müsaade verilir, bu müddet zarfında da verilmezse veya borcun taallük ettiği mal başkasına satılırsa borcun heyeti umumisi muacceliyet kesbeder ve ahkâmı umumiye dairesinde istifa olunur..

MADDE 3 — Borçların tamamen ödenmesine kadar bu mallar birinci derece ve birinci numarada bu borçlar için Evkaf namına ipotekli kalır.

MADDE 4 — Bu kanun neşri tarihinden mu-

BÜTÇE ENCÜMENİNİN TADİLİ

Evkaf umum müdürlüğünün 1927 senesi bütçesinin beşinci maddesi hükmünün değiştirilmesine dair kanun lâyihası

MADDE 1 — 1927 senesi Evkaf bütçe kanununun beşinci maddesine istinaden Umum müdürlükçe taksitle satılmış olan yerlerin bedellerinden bakiye paralar borçluların muvafakatile aşağıdaki şartlar dairesinde on seneye kadar taksitlendirilir. Şu kadar ki iki yüz liraya kadar borcu olanların borçları üç ve iki yüz bir liradan beş yüz liraya kadar borcu olanların borçları beş seneden fazla taksitlendirilemez:

A) Tecil edilecek paralara % 5 faiz yürütülür,

B) Faiz, tecil müddetine ve taksitlerin tediye zamanlarına göre hesap edilir ve tecil edilecek paraya zammolunur,

C) Yukarıdaki fıkralar dairesinde zammedilecek faiz ile beraber borcun balığı tecil müddetine göre taksitlere taksim ve o suretle istifa olunur,

D) Bu kanunun neşrine kadar işlemiş, fakat henüz alınmamış olan faiz ve komusyonlar alınmaz.

MADDE 2 — Bu kanunun neşri tarihinden itibaren bu esaslar dairesinde borcunu taksite bağlamayanlara veyahut bu kanun mucibince borcu taksite bağlanmış olanlardan her hangi bir taksiti vaktinde vermeyenlere üç ay müddetle bir ihbarname gönderilir; bu müddet zarfında da verilmeyen taksitler tediye gününün hulülünden itibaren ayrıca % 5 faiz yürütülerek icraen tahsil olunur.

Borçlunun ipotek edilen gayrimenkulü satabilmesi müşterinin bu kanundaki şartları kabul etmesine ve Evkaf umum müdürlüğünün muvafakatinin alınmasına bağlıdır.

MADDE 3 — Birinci madde mucibince taksite bağlanarak borcunu defaten vermek isteyenlerden borcun kanunun neşrindeki bakiyesi üzerinden yüzde beş tenzil olunur.

MADDE 4 — Borçların tamamen ödenmesine kadar bu mallar birinci derece ve sırada bu borçlar için Evkaf namına ipotekli kalır.

MADDE 5 — Bu kanun neşri tarihinden mu-

teberdir.

MADDE 5 — Bu kanunun hükümlerini icraya Başvekil memurdur.

11 - VI - 1934

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.	Da. V.
<i>İsmet</i>	<i>Ş. Saracoğlu</i>	<i>Zekâi</i>	<i>Ş. Kaya</i>
H. V.	Mal. V.	Mf. V.	Na. V.
	<i>Fuat</i>	<i>Hikmet</i>	<i>Ali</i>
İk. V.	S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
<i>M. Celâl</i>	<i>Dr. Refik</i>	<i>Ali Rana</i>	<i>Muhlis</i>

teberdir.

MADDE 6 — Bu kanunun hükümlerini icraya Başvekil memurdur.

